

Mihálffy Béla
Országgyűlési képviselő úr
Szeged

Tisztelt Képviselő Úr!

89 éves, egykori szegedi egyetemista, ma a Szegedi Tudományegyetem vasdiplomása, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja vagyok. Megdöbbenve olvastam, hogy kedves városom szobrot kíván állítani a magyar történelem egyik leghitványabb alakjának, Horthy Miklósnak, ahol Ön a Fidesz-KDNP nevében mond ünnepi beszédet.

Szüleimet, nővéremet, nagyanyámat (zsidó származású, de buzgó katolikus család) Horthy kormányzósága alatt, 1944. július 7-én pusztították el Auschwitzban. Horthy rajtuk kívül mintegy 500.000 honfitársam haláláért felelős kormányzóként (az én életemet katolikus szerzetesek mentették meg). Másnap Horthy minden adminisztratív nehézség nélkül leállította a deportálásokat. Hogy miért tartom ezen túlmenően hitvány alaknak Horthyt, azt könyvemből (Repkényszaggatás, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2011) vett idézettel magyarázom el Önnek, aki akkor még nem is élt.

Ha Szegeden szobrot állítanak ennek a hitvány alaknak, a lábamat többé nem teszem be kedves városomba, és ha Ön a FIDESZ-KDNP nevében felavatja ezt a szobrot, akkor Önről is a lehető legrosszabb véleményem alakul ki.

Ön még fiatal ember; fogalma sincs, mihez adja a nevét. Gondolja meg a dolgot és próbálja meg tekintélyét latba vetni a szobor felállítása ellen.

Üdvözlettel:

Dr. Görög Sándor kémikus,
az MTA rendes tagja

Idézet - Repkényszaggatás, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2011:

“Ettől elválasztva kezelem a közvetett felelősök kérdését. Ezekkel kapcsolatos gondolataimat ennek a körnek emblematisz figurájával, *Horthy Miklóssal* kapcsolatban írom le. Amikor Marianne-nal portugál útunk során Estoril elegáns villanegyedében sétáltunk, találgattuk, vajon hol töltötte élete utolsó éveit a volt kormányzó. (Később hallottam, hogy a villát lebontották.) Amint azt a történelemből tudjuk, Horthyt hajszal, pontosabban Sztálin (kissé irracionális) lekezelő szimpátiája („Mit akarnak tőle, már öregember...?”) mentette meg a háború után a felelősségre vonástól. Én személy szerint nem sajnálom tőle az estorili éveket. Az viszont 1993-ban már viszolygással töltött el, hogy az első szabadon választott kormány számos tagja („szigorúan magánemberként”) részt vett újratemetésén, s nem sokkal később a kormányfő is véletlenül éppen arra autózván betért mauzóleumába. A viszolygást aztán a harag váltotta fel, amikor a 4-es úton Kenderes határában a városjelzőtábla részeként hatalmas Horthy portrét pillantottam meg magasztaló felirattal, Budapesten pedig az én adómból fenntartott rendőrség biztosításával, fehér-lovas felvonulással emlékeztek róla. A szélsőjobbnek már régóta kultikus figurája, de folyik a szerecsenmosdatás szélesebb körökben is.

Horthy történelmi szerepének megítélése a történészek dolga. Én csak családom és mintegy 500.000 magyar zsidó kiirtásában való felelősségét értékelem. 1944. március 18-án, amikor Hitler magához rendelte Klessheimbe, némi veszekedés és ajtócsapkodás után kiszolgáltatta a magyar zsidóságot Hitlernek, bár a tárgyalásról készült jegyzőkönyv szerint Hitler szavai nem teheték kétségessé számára, milyen sorsot szánnak nekik. Ő volt Magyarország kormányzója, amikor a rá felesküdt magyar államapparátus és csendőrség Eichmannékat is meglepő készséggel és szervezettséggel, és – ami a csendőrséget illeti – vadállati kegyetlenséggel bonyolította le alig 3 hónap alatt a teljes vidéki zsidóság kiszolgáltatását és halálba küldését. Dajkamesék keltek lábra arról, hogy Horthy nem tudott a dolgokról. Itt már nagyon egyszerű a megítélés. Ha államfőként nem tudott arról, hogy milyen szörnyűségek történnek országában a gettókban és a bevagonírozásnál, akkor ezért volt *hitvány figura*, ha pedig tudott és engedte, akkor azért. Mindenesetre ő volt a magyar történelem egyetlen államfője, akinek országlása alatt több mint félmillió magyar ember pusztult el határainkon kívül, idegen érdekekért. Ezek közé számítom a lemészárolt zsidókon kívül a Don-kanyarban halálba küldött magyar honvédeket is, akik köré ma hős-kultuszt igyekeznek felépíteni, holott ők is áldozatok voltak. Az, hogy Horthy – megrettenve a hozzá mértékadóan magas körökből érkező, a háború után a történekekért felelősségre vonását kilátásba helyező figyelmeztetésektől – később leállította a deportálást, lehetővé téve a budapesti zsidók egy résznek az életben maradást, nem csökkenti a felelősségét a vidéki zsidóság kiirtásában.”